

VALTUUSTOALOITE

Tämän syksyn aikana useampi kunta on ollut otsikoissa luottamushenkilöiden käytöksen ja keskustelukulttuurin kovenemisen vuoksi. Erityisesti sosiaalisen median kautta tapahtuvat häirintä ja vihapuhe ovat lisääntyneet. Lisäksi tämä on ollut nähtävissä ja kuultavissa. Myös viranhaltijat ovat joutuneet kohteeksi.

Häirintä ja vihapuhe ovat haitallisia paitsi niiden kohteeksi joutuville yksilöille, myös laajemmin päätöksenteolle ja demokratialle. Asiaa on myös selvitetty erilaisin tutkimuksin, tuoreimpana Kuntaliiton 2021 julkaisema Häirinnän rajat. Häirinnän on todettu vaikuttavan sekä yksilöllisellä että yhteiskunnallisella tasolla. Häirinnällä on huolestuttavia vaikutuksia paikallisen päätöksenteon näkökulmasta. Häirinnän uhka ja huonot kokemukset saavat epäröimään ehdokkaaksi asettumista. Lisäksi uhkailu on johtanut keskusteluaiheiden rajautumiseen häirinnän pelon vuoksi. (Kyösti & Airaksinen, 2021)

Häirinnän kokemus asettuu luottamushenkilöillä asiakysymysten ja henkilökohtaisuuksiin menemisen rajalle. Asiakysymyksistä käytävä keskustelu ja mielipide-erot ovat osa politiikkaa. Henkilöihin kohdistuva loukkaaminen ja uhkailu taas ylittävät soveliaan keskustelun rajat. Vain pieni osa häirintätapauksista päättyy julkisuuteen. Usein niistä ei haluta puhua julkisesti, koska julkisen ulostulon pelätään pahentavan tilannetta esimerkiksi uhriutujaksi syyttämisen ja kokemusten vähättelyn myötä. Toisaalta keinoja tai väyliä raportoida asiasta ei ole. (Kyösti & Airaksinen, 2021)

Häirintäilmiöön puuttuminen vaatii toimia yhteiskunnan eri tasoilta. Siihen on puututtava paikallisella tasolla luomalla yhteisiä rajoja ja periaatteita päätöksenteon keskusteluareenoille. Häirintäkokemusten käsittelyyn tarvitaan kanavat paikallisella tasolla. Lisäksi on tärkeä pohtia sitä, missä määrin erilaiset häirinnän muodot tunnistetaan ja tunnustetaan häirinnäksi. (Kyösti & Airaksinen, 2021)

On tärkeää, että pystymme tunnistamaan häirinnän ja vihapuheen sekä tiedämme, miten niihin puuttua, jos kohtaa niitä itse tai huomaa jonkun toisen joutuvan niiden kohteeksi. Koulutusta asian tiimoilta on saatavissa, mm Hallintoakatemian "Häirinnän ja vihapuheen torjuminen luottamushenkilönä".

Esitämme, että vuorovaikutuksen pelisäännöistä ja rajoista sovitaan, ja luottamushenkilöitä ja esimiesasemassa olevia viranhaltijoita koulutetaan tunnistamaan ja ehkäisemään häirintää ja vihapuhetta.

lissä 24.1.2022

Leena Tiina

Minna Paananen

Marianne / Liisa
Leena H. Laapala

Pekka

Johanna Sakku-Häivälä